

Referat fra brugerrådsmøde den 27. juni 2019

Mødetidspunkt: 15.00 - 19.00

Mødested: Møldrupsvej 26, 9520 Skørping (Klænghuset)

Til stede: Jørgen Ussing, Karen Clausager, Vibeke Rasmussen, Gert Johannesen, Frede Simonsen, Jes Mose Jensen, Niels Eigil Nielsen, Ole Monrad, Torben Ravn, Kristian Slyk, Bodil Christensen, Finn G. Andersen, Anders Horsten, Gitte Holm (ekstra fra DOF), Jens Hjerrild, Ole Wøide (ekstra fra Søens folk), Ole Jensen, Annie Olsen (i stedet for Randi Stub Pedersen), Bendt Egede Andersen, Leif Lyngsø, Erik Dalsgaard, Mads Dalsgaard.

Fraværende: Egon Sloth, Jens Vinge, Sussi Handberg, Søren Risborg, Brian Larsen, Michael Jacobsen, Randi Stub Pedersen, Søren Samuelsen.

1. Velkomst og meddelelser

a. Nye medlemmer og fremtidig repræsentation

Bendt bød velkommen til alle og særligt til de tre nye medlemmer, der kommer fra Skive kommune. Ved sidste årsskifte blev Naturstyrelsen Midtjylland (NST-Midtjylland) nedlagt, og arealerne blev fordelt kommunevist til de omkringliggende enheder. På den måde fik NST-Himmerland tildelt arealerne i Skive kommune.

Ved samme lejlighed blev brugerrådet hørende til NST-Midtjylland nedlagt, og det blev besluttet, at - i en overgangsperiode - ville medlemmer bosat i Skive kommune overgå som medlemmer i NST-Himmerlands brugerråd.

Et af de tre medlemmer var udpeget som almindelig borgerrepræsentant i NST-Midtjyllands brugerråd. Derfor har brugerrådet frem til næste udpegningsrunde 5 almindelige borgerrepræsentanter i stedet for de normale 4.

Det andet medlem var udpeget af Danmarks idrætsforbund. Her er det aftalt med repræsentanten fra Skive, at Danmarks idrætsforbund inden næste brugerrådsmøde afgør, hvilken person der skal repræsentere forbundet i brugerrådet for fremtiden.

Det tredje medlem repræsenterer Skive kommune i brugerrådet.

Bendt oplyste desuden at brugerrådsmøderne i forbindelse med driftsplanrevisionen og udarbejdelsen af forvaltningsplaner for biodiversitetsarealerne har haft deltagelse af en udvidet kreds af interessenter. Ved næste møde er processen omkring forvaltningsplanerne bragt til ende, og dermed bliver det sidste møde med deltagelse af den udvidede kreds af interessenter.

b. Nye arealer

i. Aggersundvej 90 og Aars skov

Den erhvervede ejendom ligger i skovrejsningsområde Aars og er på 9,2 ha. Bygningerne er sat til salg. Der blev spurgt til formålet med skovrejsningen, og det blev oplyst at skovrejsningsområdet ligger i et Område for Særlige Drikkevandsinteresser (OSD) og at Aars Vand betaler 75% af købsprisen for arealet. Formålet er således at beskytte drikkevandsressourcen mod forurening fra gødning og pesticider ved at ændre anvendelsen fra landbrug til skovbrug.

Der blev spurgt om, hvordan man kan vide noget om grundvandsressourcen og dens bevægelse igennem jorden. Der blev kort redegjort for, at der benyttes forskellige elektromagnetiske undersøgelsesmetoder i kortlægningen ([se iøvrigt denne artikel fra sidste nummer af bladet Geoviden](#)).

Der blev spurgt om man indtænker fremtidig græsning, når der plantes ny skov. Erik og Leif fortalte at minimum 20% af et skovrejsningsareal holdes fri for tilplantning. Skovrejsningen har også til formål at styrke biodiversiteten på det lange sigt, hvilket bl.a. fremgår af, at der næsten udelukkende plantes løvtræer, selvom jord og klima i produktionsmæssig sammenhæng i højere grad peger mod, at der plantes nåletræarter.

I Aars skov er der et særligt vildtdemonstrationsprojekt, hvor man i et bestemt område har indrettet arealet med henblik på at skabe gode betingelser for vildtet og faunaen i almindelighed. Der er plantet en stor variation af buske (42 arter), der er en blanding af bevoksede og lysåbne arealer, og nogle af de lysåbne arealer er harvede. Derudover er der etableret insektvolde. De mange buske af forskellig art giver en stor og varieret mængde af føde, og områdets strukturelle variation giver desuden yngle- og opholdsmuligheder for en stor variation af dyreliv.

Bendt nævnte, at der især er fokus på gammel skov, når der skal udpeges biodiversitetsskov, fordi det umiddelbare potentiale er større her end i de nye skovrejsningsområder. Der vil gå en rum tid før træerne i et skovrejsningsområde har opnået en størrelse og alder så området bliver interessant biodiversitetssammenhæng.

ii. Rise skov

Bendt fortalte om den nyerhvervede Rise skov, som ligger i tilknytning til Skindbjerglund, som har været i statens eje gennem mange år og som består af bl.a. gammel egeskov. Rise skov ligger i et Natura-2000 område, og omfatter både hede, eng- og overdrevsområder beskyttet af §3 i naturbeskyttelsesloven, ligesom der også findes rester af egekrat. Området er erhvervet mhp. at beskytte og pleje disse naturtyper og også for at fremme biodiversiteten på de øvrige arealer, som bl.a. p.t. består af 40 ha med juletræer. Der er endnu ikke lagt en plan for hvilke indsatser, der skal gennemføres på arealet, men der vil blive sammensat en gruppe, der skal inspirere denne planlægning. Der skal bl.a. tages stilling til, hvad der skal ske med arealer med ung bøg og arealer med nåltræer.

I den forbindelse tilbyder Anders Horsten fra DOF at gennemføre en kortlægning af fuglelivet i området, og Bendt takker ja til tilbuddet.

Annie Olsen fra Himmerlands køre- og rideforening spurgte om en eventuel begrænsning af adgangen i forbindelse med et skilt der hænger ved indgangen til indhegningen i Skindbjerglund. Leif oplyste, at det er et skilt, der hænger ved mange indhegninger på naturstyrelsens arealer. Skiltet giver anvisninger til omgangen med dyrene i indhegningen med udgangspunkt i færdsel til fods. Men det betyder ikke, at skiltet fastsætter yderligere begrænsninger i forhold til det generelle regelsæt for færdsel på Naturstyrelsens arealer.

Annie spurgte desuden om der ville blive lavet låger til ryttere, når der etableres indhegninger i Rise skov. Leif svarede, at det ville blive en del af planlægningen for området.

c. Mulige nye skovrejsningsområder

Bendt gjorde kort rede for tre nye mulige skovrejsningsområder i Skive kommune. Et ligger i nærheden af Skive, et andet ved Lyby og et tredje i nærheden af Glyngøre.

d. Bilag: Artikel om den sjældne Trehornet skarnbasse i Rebild bakker var blevet udsendt inden mødet.

2. Mulighedernes rum – friluftsliv i vores fælles natur

Naturstyrelsen ønsker, at befolkningen gør størst mulig brug af de muligheder, de statslige arealer tilbyder og arrangerede derfor en friluftskonference i maj måned med deltagelse af bl.a. højtplacerede embedsmænd fra kommunerne. Formålet med konferencen var at styrke samarbejdet mellem kommuner/foreninger og Naturstyrelsen om den friluftsmæssige anvendelse af statens arealer. Samarbejdet sker ofte i form af partnerskabsaftaler, hvor Naturstyrelsen og samarbejdspartnerne på forskellig vis bidrager til et fælles projekt eller en fælles drift.

I forbindelse med konferencen er der udarbejdet en folder med inspiration til samarbejde om friluftslivet og med en række eksempler på partnerskabsprojekter.

I den videre opfølgning på konferencen vil enheden invitere sig selv på besøg hos de 5 kommuner for at drøfte mulige samarbejdsprojekter.

3. Livø

a. Ophør af landbrugsdrift på NSTs arealer

Bendt orienterede om, at den forrige minister og støttepartiet havde indgået en aftale om ophør af landbrugsdrift på NSTs arealer, hvor 1400 ha hidtil har været drevet med økologisk landbrugsdrift af forskellige årsager. Specifikt er nævnt nogle konkrete ejendomme Krogerup, Dybbøl, Kalø, Fussingø, Hald og Livø i forliget. Dette havde afstedkommet en del debat i dagspressen og henvendelser til ministeren – som dog nu er bortfaldet pga. valget. Der er ikke p.t. udmeldinger om det indgåede forlig står ved magt under den ny regering. Resten af NST-Himmerlands landbrugsarealer er allerede i den nye driftsplan bestemt til at skulle overgå til overdrev.

Anders Horsten fra DOF oplyste, at han gerne så Livø drevet efter rewilding principper.

4. Års skov

a. Orientering om planlagte rekreative anlæg

Leif fortalte om den nye bålhytte.

5. Jenle kunstnerhjem

a. Orientering om mulige fremtidige ejerforhold

Bendt fortalte, at enheden har overtaget Jenle – Jeppe Aakjærs hjem - sammen med de øvrige NST-arealer i Skive kommune. Jenle består af et bygningskompleks og det omkringliggende areal på ca. 37 ha. Bygningerne er oprindeligt opført som en gård med stuehus og udhuse. Jeppe og Nanna Aakjær boede og arbejdede i stuehuset, og landbruget

blev drevet af forpagtere. I dag står stuehuset stort set, som dengang Jeppe og Nanna boede der, og udhusene er indrettet som museum.

Drift af bygninger, der ikke er nødvendige for den øvrige drift, er ikke en kerneopgave for Naturstyrelsen, og derfor ønskes bygningsmassen herunder kunstnerhjemmet overdraget til Skive kommune. Kommunen overvejer mulighederne for en overtagelse.

6. Brokholm Naturcenter

a. Orientering om fremtidig drift

Brokholm Naturcenter blev i starten 1990'erne etableret i tilknytning til Brokholm sø og Havbjerg skov. Naturcenteret fungerer som Skive kommuneskolers naturskole. Naturcenteret drives i et samarbejde mellem Skive kommune og Naturstyrelsen. Naturstyrelsen står for undervisning og vedligehold af bygningerne og Skive kommune køber et antal klip pr. år, som giver adgang til en vis mængde undervisning.

Siden nedlæggelsen af NST-Midtjylland har NST-Vestjylland varetaget undervisningen. NST Himmerland vil undersøge om Skive kommune kan overtage ansvaret for den fremtidige undervisning da man ikke råder over undervisningskompetencer.

7. Emmelstenhus på Fur

a. Orientering om vore tanker angående bygningernes fremtid

Emmelstenhus har tidligere været brugt til lejrskoleophold og til andre former for arrangementer med relation til naturen. I dag bliver Emmelstenhus brugt meget lidt, og Naturstyrelsen overvejer derfor at afhænde bygningerne.

8. Bi- og insekthoteller

a. Orientering om samarbejdsprojekt med DN

Projektet tager udgangspunkt i at bier og andre insekter generelt er i tilbagegang i Danmark. Fokus er derfor på, hvordan man forbedrer levevilkårene for bier, andre insekter og faktisk også edderkopper. Naturstyrelsen og Dansk Naturfredningsforening laver derfor i fællesskab 50 arrangementer på statens arealer, hvor der skal etableres 150 naturnære bi- og insekthoteller. Et insekthotel kan blandt andet bestå af blottet jord, sten, sand eller bunker med tagrør, kvas, grene eller træ.

Datoerne for arrangementerne rundt omkring i landet bliver meldt ud på Naturstyrelsen og Danmarks Naturfredningsforenings hjemmesider, når de er fastlagt.

Anders Horsten fra DOF spurgte om Naturstyrelsen har en strategi for at hjælpe insekterne. Leif svarede, at NST-Himmerland er i gang med at konvertere landbrugsjord i omdrift til overdrev. De nye overdrev bliver med tiden gode levesteder for insekter. Derudover afgræsses/slåes mange af de eksisterende lysninger og overdrev ikke systematisk mere. Den ikke-systematiske afgræsning giver udfordringer i forhold til tilskudssystemet, fordi arealerne skal være synligt afgræsset i september. Sen afgræsning med mange dyr kan være problematisk i forhold til at skaffe dyrene. Et andet insektvenligt tiltag er at bevare midterrabatten på skovveje.

På et opfølgende spørgsmål om hvor ofte lysningerne bliver slået, svarede Leif, at de ikke alle bliver slået hvert år.

9. Forvaltningsplaner for biodiversitetsskov

a. Orientering om proces

Bendt oplyste, at der er indkommet en række hørings svar i til forvaltningsplanerne for biodiversitetsområderne, og at der endnu ikke er udarbejdet et høringsnotat.

Som optakt til den efterfølgende ekskursion til Fællesskov fortalte Bendt, at biodiversitetsområderne skal forberedes frem mod 2026 efter hvilket tidspunkt, de skal ligge stort set urørte. Forberedelsen består bl.a. i at fjerne ikke-europæiske træarter fra arealerne og i at reducere tilstedeværelsen af andre ikke-hjemmehørende træarter (de europæiske).

Selvom der er tale om urørt skov efter 2026, forventes der stadig at kunne komme indgreb efter dette tidspunkt for bl.a. at forhindre ikke-hjemmehørende træarter i at brede sig eller for at fremme en bestemt skovtype som f.eks. i Skindbjerglund, hvor man imødeser, at skulle holde bøgen i ave, for at fastholde egeskoven på arealet. Her vil man nok ofte betjene sig af ringning af bøgene fremfor fældning, fordi det biodiversitetsmæssigt er en bedre løsning.

På et spørgsmål om hvorvidt det er enhederne, der udarbejder forvaltningsplanerne, svarede Leif, at enhederne står for den detaljerede planlægning indenfor den overordnede forvaltningsplan.

Til sidst blev der orienteret om situationen for frueskoene. Leif oplyste, at der havde været lidt bedre blomstring i år end sidste år, og at der – efter råd fra enhedens fruesko-komité - er blevet fjernet et antal bøgetræer for at skaffe mere lys til bunden. Derudover er hegnet renoveret.

10. Tur til fælleskov

- a. Besigtigelse af arealer udlagt til biodiversitetsskov og drøftelse af de tiltag forvaltningsplanen foreskriver.**
- b. Bilag: Kort over fælleskov m.m.**
- c. Bilag: Forslag til forvaltningsplan ([link](#))**

11. Eventuelt